

Landschapsplan Nettelhorsterweg e.o.

December 2023

Studio D stedenbouw & landschap

 GELDERS
genootschap

 provincie
Gelderland

Inhoudsopgave

Inleiding en doel 2

Historische ontwikkeling van het landschap en de weg 3

Steefbeeld Nettelhorsterweg 4

De kaart van het landschapsplan 9

Bijlage

Landschapsvisie en toponiemen 14

N325 en Nationaal landschap Graafschap 15

Inleiding en doel

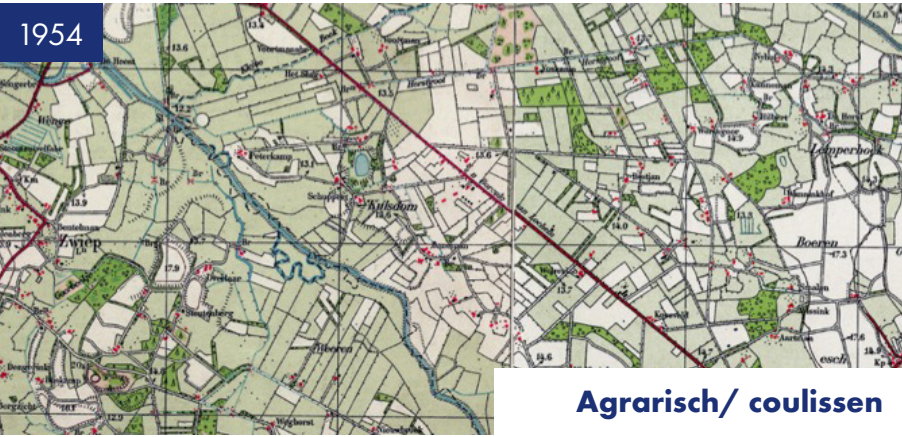
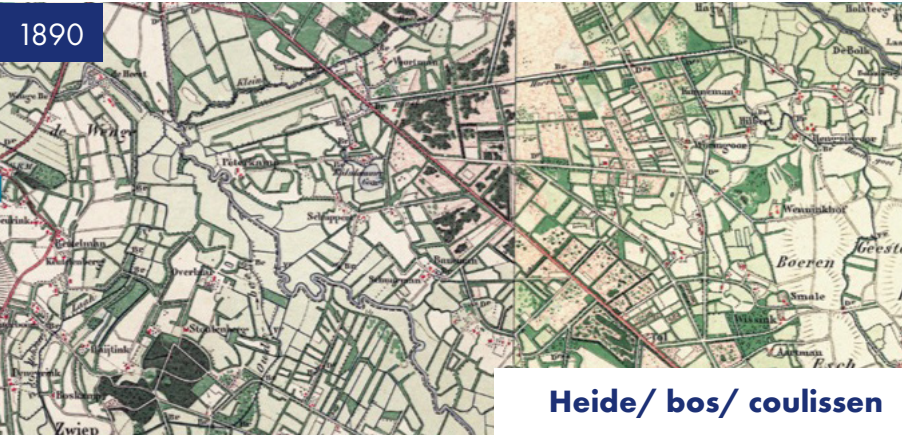
In het kader van trajectaanpak van provinciale wegen onderzoekt de provincie Gelderland in overleg met bewoners, gemeenten en andere belanghebbenden welke aanpassingen nodig of gewenst zijn aan de Nettelhorsterweg (N825) tussen de Goorsegeweg (N346) en de Hekweg (N315). Naast het onderhoud van de weg gaat het er bijvoorbeeld om de weg veiliger te maken en negatieve effecten op de leefbaarheid te verminderen. Tegelijkertijd wil de provincie de kansen benutten om landschaps- en natuurwaarden te versterken. Deze voorgestelde aanpassingen aan de N825 hebben invloed op het landschap en de natuurwaarden. Verlies van waarden zal worden gecompenseerd binnen het project, maar de provincie wil meer doen. De ambitie van de provincie is dat tegelijkertijd met de aanpassingen aan de weg wordt gewerkt aan het realiseren van een robuuste landschapsstructuur. Om dat te kunnen realiseren zoekt zij de samenwerking met grondeigenaren langs de weg. Zo is zij in overleg getreden met de Stichting Twickel, eigenaar van het landgoed Twickel, de gemeenten Lochem en Berkelland en het Waterschap Rijn en IJssel. Via de Stichting Slimste Weg worden particuliere eigenaren benaderd. “De Slimste Weg van Nederland” is een burgerinitiatief van omwonenden van de Nettelhorsterweg. Ze streeft naar een weg waar ook de omwonenden enthousiast over zijn: stil & schoon, veilig, mooi en vol energie.

De provincie heeft het Gelders Genootschap gevraagd de wensen te inventariseren en op basis van een analyse van de landschapskennmerken te komen met voorstellen voor landschapsversterking. Deze voorstellen zijn vervat in een streefbeeld voor de weg en een zone van ca. 200 meter daarlangs.

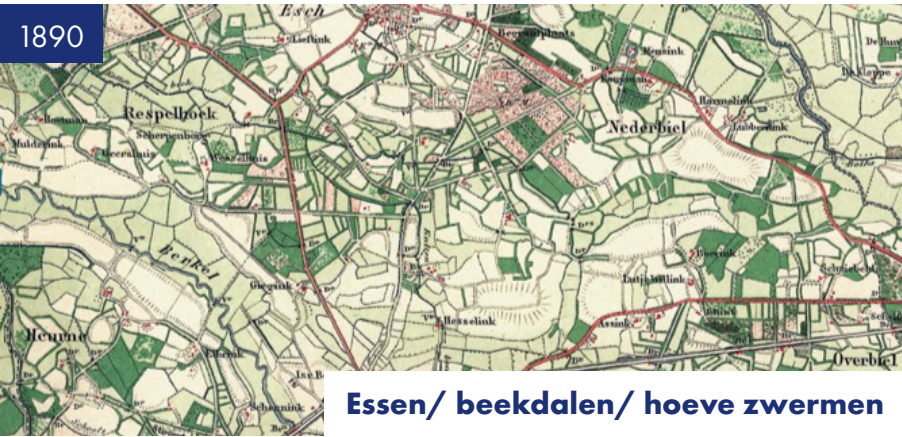
Trajectaanpak N825

In het kader van de trajectaanpak overweegt de provincie de volgende aanpassingen aan de Nettelhorsterweg.

- Op de hele Nettelhorsterweg wordt een inhaalverbod ingesteld. In samenhang met de landbouwpasseerhavens en andere maatregelen zal dit de verkeersveiligheid bevorderen.
- Hiervoor wordt het wegprofiel aangepast aan de huidige normen. Dit betekent dat op een aantal trajecten dat aan één kant van de weg de berm opschuift, waardoor bomen moeten worden gekapt.
- Op een aantal plekken langs de weg worden zogenaamde landbouwpasseerhavens aangelegd. Ook hiervoor zullen bomen gekapt moeten worden en moet soms het fietspad opschuiven. Om het landbouwverkeer te leiden naar de bestaande parallelweg, die tussen de Oude Diepenheimseweg en de Molenweg ligt, wordt er een bypass aangelegd.
- Er zijn nu relatief veel inritten, die direct op de provinciale weg aansluiten. In samenspraak met de Stichting Slimste Weg en belanghebbenden zijn oplossingen bedacht om het aantal inritten te beperken. Sommige inritten kunnen worden opgeheven of verplaatst naar een zijweg, sommige inritten kunnen worden gebundeld en op andere plekken is gekozen voor een partiële parallelweg. Ter hoogte van de kruising met de Slaapweg wordt de provinciale weg hiervoor een stukje verschoven.
- De kruisingen van de Broekstraat en de Wolversweg worden aangepast om de verkeersveiligheid van overstekende voetgangers en fietsers te verbeteren.
- Voor de Nettelhorsterweg ten noorden van de Nettelhorster Laak is een nieuw wegtracé voorzien, zodat de waardevolle laanstructuur langs de bestaande weg kan worden behouden. In samenhang hiermee wordt ook de aansluiting met de Goorsegeweg (N346) nieuw aangelegd en voorbereid op het project N346 Schakel Achterhoek-A1. Langs het nieuwe wegtracé worden landbouwpasseerhavens aangelegd.

Wolversveld

Geesteren - Borculo

Historische ontwikkeling van het landschap en de weg

Begin 19de eeuw, landgoed De Nettelhorst, woeste gronden en oude buurtschappen

Op kaarten uit het begin van de 19de eeuw zien we de Nettelhorsterweg nog niet. In het noorden ligt wel al het landgoed De Nettelhorst met het kenmerkende 18de eeuwse lanenstelsel. Dit lanenstelsel eindigt in het zuiden bij het erve Voortman. Vanaf hier slingert zich een weg eerst langs de Kleine Beek en vervolgens door het woeste Wolferse Veld naar Geesteren. Het Wolferse Veld strekt zich op dat moment uit vanaf de Bolksbeek tot aan een smalle strook cultuurland langs de Berkel; Kulsdom en Rospelhoek. Door een uitloper van het Wolferse Veld stroomt tussen Borculo en Geesteren de Kattenbeek. De buurtschap Geesteren is duidelijk te herkennen aan de grote essen, met het dorp in het midden en aan de buitenranden kransen van boerderijen. Oostelijk langs Geesteren voert een weg van Borculo naar Diepenheim, de huidige Oude Diepenheimseweg. Bij de Kolkmansbrug over de Kattebeek lag toen een kolk als restant van een watermolen (volgens Staring, 1847). Oostelijk van Geesteren ligt het oude cultuurlandschap van de buurtschappen Nederbiel en Overbiel.

Midden 19de eeuw: Deventer Kunstweg, ontginning Wolferse Veld

In 1853 wordt op initiatief van de stad Deventer een wegverbinding aangelegd tussen Deventer en Winterswijk; de zogenaamde Deventer Kunstweg. De aanwezige alleëen van De Nettelhorst zijn goed begaanbaar en worden opgenomen in het nieuwe wegtracé (Lochemse Allee, Voortmansallee, zie bijlage voor alle toponiemen). In het verlengde van de weg naar het erve Voortman wordt een kaarsrechte nieuwe weg aangelegd dwars door het Wolferse Veld tot aan de huidige Kattenbeekdijk. Ten zuiden daarvan krijgt de nieuwe weg een grilliger beloop met enkele lange rechtstanden en komt uiteindelijk als Stationsstraat aan in het stadje Borculo. Waarschijnlijk werd in dezelfde tijd de Molenweg vanuit Geesteren aangelegd naar de nieuwe brug over de Kattenbeek. De nieuw aangelegde delen van de Deventer Kunstweg werden beplant met bomen en lagen vaak wat hoger (en droger) in het landschap. Dit gaf de Deventer Kunstweg een monumentaal karakter. De woeste gronden van het Wolferse Veld zijn in de loop van de 19de eeuw in cultuur gebracht.

20ste eeuw: aanpassingen t.b.v. toename verkeer + rationalisatie landschap

De Deventer Kunstweg werd aanvankelijk vooral gebruikt door de paardentram en later de elektrische tram. Het verkeer op de weg nam eerst in de jaren 20 van de 20ste eeuw toe. In de jaren 30 werd de weg hiervoor aangepast. Er werd een nieuw wegtracé aangelegd langs de noordzijde van de caré-vormige kasteelplaats van De Nettelhorst en enkele bochten werden aangepast. Verder bleef de weg de statige, lange, rechte laan. Ook in de 2e helft van de 20ste eeuw bleef de weg, zoals hij was. In de jaren 80 werden wel vrij liggende fietspaden aangelegd, wat een hele verbetering was. Het watersysteem werd stapsgewijs gerationaliseerd. Sloten werden rechtgetrokken en in de jaren 70 werd de Berkel tussen Borculo en Lochem bedijkt. Het landschap langs de Nettelhorsterweg werd steeds verder gerationaliseerd t.b.v. de landbouw. Bospercelen en houtwallen verdwenen en percelen werden samengehouden. Het coulisselandschap werd steeds opener en het verschil tussen de landschappen steeds minder.

Eind 20ste eeuw; nieuwe weg door Kattenbeekdal

In de jaren 90 werd een nieuwe weg aangelegd tussen de kruising met de Molenweg bij Geesteren en de H.E.K.-weg. Deze rondweg rond Borculo werd aangelegd door het natte dal van de Kattenbeek en gaat verhoogd over de Oude Diepenheimse weg. De weg doorsnijdt het essenlandschap van Nederbiel en het dal van de Twijggerven. Bedrijventerrein Overberkel is later aangelegd op de een deel van de es van Nederbiel. In de jaren 90 zijn ook bestaande trajecten verbreed en zijn op veel plaatsen de oude bomen langs de weg gekapt en deels ook vervangen. De belangrijkste aanpassingen daarna zijn de aanleg van rotondes bij de Molenweg en de Hekweg.

Streefbeeld Nettelhorsterweg

De weg, de landschappen en de punten onderweg
De hoofdlijn is de N825. Deze voert door landschappen met een verschillend karakter; de vlakken. De hoofdlijn heeft een herkenbaar begin en een einde en wordt gekruist door andere lijnen, zoals watergangen. Door deze kruisingen herkenbaar te maken ontstaan er momenten in de beleving van de passant.

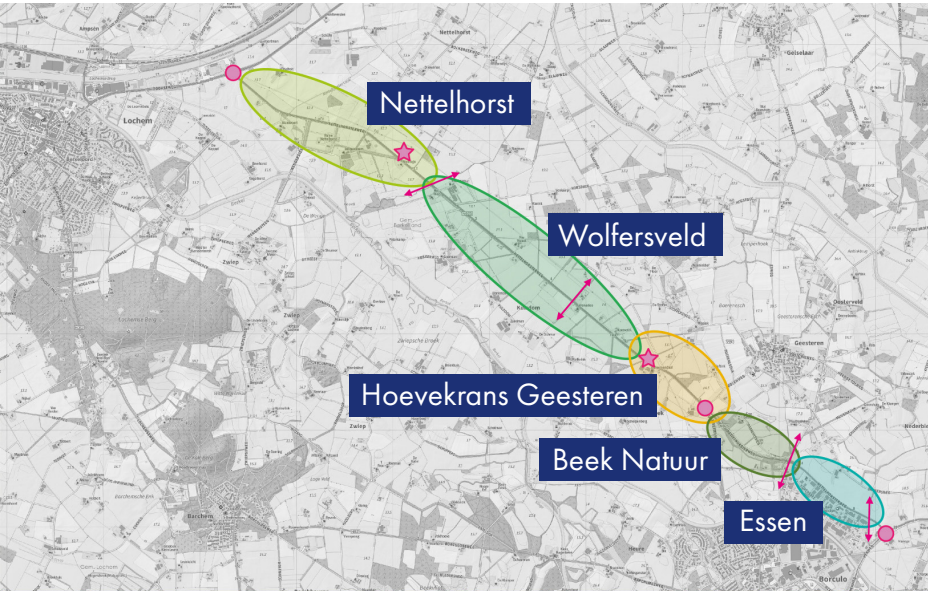
Kenmerken van de Nettelhorsterweg (N825)

De Nettelhorsterweg wordt gekenmerkt door lange, rechte trajecten, met langs weerszijden bomenrijen, die het lineaire karakter van de weg ondersteunen. De weg volgt traag het reliëf in het landschap en ligt op veel plekken net wat hoger dan de omgeving. Dit geeft de passant tussen de bomen door ruim zicht op de landschappen. Coulissen, die dwars op de weg staan, en verspreid liggende boerenerven zorgen voor een telkens veranderend perspectief.

Verschillende landschappen

De Nettelhorsterweg voert door verschillende landschapstypen. Tussen de Goorseweg en de H.E.K.-weg kunnen de volgende landschappen worden onderscheiden:

- De Nettelhorst, landgoederenlandschap
- Wolferse Veld, jong ontginningslandschap
- Geesteren, oud hoevelandschap
- Kattenbeek, natte natuurlandschap
- Overbiel/ Overberkel, essenlandschap
- Een uitgangspunt voor dit landschapsplan is om de verschillen tussen deze landschapstypen weer beter beleefbaar te maken.

Landschapstypen en hoofdmomenten

Drie hoofdmomenten N825: Goorseweg, Molenweg, Hekweg

Hoofdmomenten zijn de aansluitingen met de Goorseweg, de Hekweg en de Molenweg. Deze drie plekken willen we markeren met een vergelijkbare boomgroep of clum. Gedacht wordt rode beuken.

Goorseweg

Bij de kruising met de Goorseweg komen verschillende werelden samen. In westelijke richting is de Goorseweg de entree van Lochem en wordt de weg begeleid met dubbele bomenrijen. In noordelijke richting liggen meer open landschappen en is er zicht op de coulissen langs het Twentekanaal. In zuidelijke richting rijdt men over de N825 het meer besloten coulisselandschap van De Nettelhorst in. Het begin van het landgoed is vanaf de Goorseweg herkenbaar door de oude bomenlaan (Lochemse Allee) en een “poort” ter aanduiding van het landgoed.

Molenweg

Bij de rotonde Molenweg ligt het boeren erf van de Melktap en staat een kunstobject, dat in 1990 is geplaatst door de provincie Gelderland. Het is ontworpen door de kunstenaar Harry van Dierendonck en het ziet er uit als een verzameling extreem (scheef) geplaatste metalen hekwerken. De hekken hebben een opvallende blauwe kleur en er hangen glanzende metalen kubussen aan de hekwerken. In het oorspronkelijke ontwerp waren hier bomen aan toegevoegd, maar die zijn uiteindelijk weggelaten. Hoewel het kunstwerk onmiskenbaar de plek markeert, is er (nog) weinig waardering voor. Daarom stellen we voor het kunstwerk “af te maken” door er een aantal bijzondere bomen aan toe te voegen en door het gras aan te kleden met bloemen. Verder stellen we voor de oorspronkelijke brug over de Kattenbeek in de Oude Nettelhorsterweg weer meer als brug beleefbaar maken en langs de beek een groene oever en een wandelroute aanleggen met een rustplek bij het kunstwerk.

Hekweg

Aan de herkenbaarheid van het eind/beginpunt van de N825 bij Hekweg kan ook de nieuw te ontwikkelen bedrijfsbebouwing bijdragen. Wij stellen voor voor deze hoek een beeldkwaliteitsplan te laten opstellen.

Streefbeeld per deellandschap

De Nettelhorst, landgoederenlandschap

- 1 Tussen de Goorseweg en het punt waar de Ruïnelaan (vroegere Voortmans Allee) schuin aansluit (bij Nettelhorsterweg 3) is de N825 te gast op het landgoed De Nettelhorst. De kern van dit landgoed is door het Rijk beschermd als historische buitenplaats. Het hoofduitgangspunt voor de landschappelijke inpassing van de N825 is de oorspronkelijke aanleg van dit landgoed te behouden en waar mogelijk te herstellen en beter beleefbaar te maken. Daarom is bij de uitwerking van dit landschapsplan nauw samengewerkt met de Stichting Twickel, eigenaar van het landgoed. Waar mogelijk is de landgoedvisie van deze stichting als uitgangspunt genomen.

Veranderingen

Een belangrijke verandering is de aanleg van een nieuw wegtracé tussen de Goorseweg en de Nettelhorsterlaak. Hierdoor kan de bomenlaan langs het bestaande tracé worden behouden en kan de relatie van deze laan met de landgoedaanleg worden hersteld. Op gronden oostelijk van de weg, die i.v.m. het nieuwe wegtracé worden aangekocht, wordt het kleinschalige coulisselandschap hersteld. Een andere verandering is het herstel van de gracht en het bomencarré rond de oude kasteelplaats. De landgoedaanleg wordt hierdoor vanaf de N825 beter beleefbaar.

Bijzondere punten ter hoogte van De Nettelhorst

Op drie punten raakt de N825 de lanen van De Nettelhorst. De Kruising Wengersteeg ligt op één van de hoeken van het bomencarré rond de kasteelplaats. De beleving van dit kruispunt wordt hierdoor bepaald. Bij de Broekstraat kruist de N825 een oude laan van het landgoed en maakt de N825 een bocht. Het punt wordt geaccentueerd door de groene middenberm in de N825, die tevens bedoeld is om de oversteek voor fietsers veiliger te maken. Het oorspronkelijke laankarakter van de Broekstraat wordt hier onderbroken, omdat onder de hoogspanningskabels geen bomen mogen staan. Door aanplant van twee bomen bij de hoek van de kruising en hagen langs de weg wordt de structuur van de Broekstraat voor de passant beleefbaar gemaakt. Ook verlichting en slimme signalering kan hier aan bijdragen aan de verkeersveiligheid. Aan de westzijde wordt middels een “poort” de entree naar De Nettelhorst beleefbaar gemaakt. Ook bij de Ruïnelaan (de vroegere Voortmansallee) wordt zo’n “poort” geplaatst, waarbij ook het zicht op de oude laan en de bebouwing van de oorspronkelijke uitspanning aan de overzijde van de weg zorgen voor een markering van de plek.

2 Wolferse Veld, jong ontginningslandschap

De grens tussen het landgoedlandschap en het jonge ontginningslandschap lag oorspronkelijk bij de huidige gemeentegrens tussen Berkelland en Lochem. We leggen de grens nu bij het begin van de Ruïnelaan, omdat in de huidige situatie vanaf dit punt het landschapsbeeld verandert. Over de ruim 3 km vanaf dit punt tot aan de kruising Kattenbeekdijk kent de N825 een kaarsrecht beloop. De lange rechte lijn is kenmerkend voor dit jonge ontginningslandschap. Het landschap is opgebouwd uit grote, open kamers, die begrensd worden door houtwallen, bomenrijen, bosjes en boeren erven. De N825 is een landsschappelijke drager voor dit landschap. Behoud en versterking van N825 als lineaire landschapsstructuur in dit gebied is daarom een uitgangspunt. Stevige lineaire beplantingselementen begeleiden de rechte weg: bomenrijen met onderbegroeiing. In het jonge ontginningslandschap kan per deeltraject worden gekozen voor andere boomsoorten. Watergangen, bermsloten, fietspaden etc. liggen zoveel mogelijk evenwijdig aan de weg. Watergangen en bermsloten krijgen aan één kant een ruige oever. Vanaf de weg is er doorzicht in de landschapskamers. Streven is ook het behoud en de versterking van de coulissen haaks op de weg, waarbij het van belang is dat ze ook echt tot aan de wegbepanting doorlopen.

Passeerhavens voor landbouwverkeer

Belangrijke ingrepen zijn op dit traject de passeerhavens voor landbouwverkeer. Juist op deze plekken willen we de beplanting langs de weg versterken. Langs de buitenzijde van deze passeerhavens willen we een nieuwe bomenrij aanplanten, die vanaf het landschap gezien een rechte coulisse vormt over de gehele lengte van een perceel. Aan de wegzijde liggen bestaande bomenrijen deels voor deze nieuwe bomenrijen. De bermten tussen de weg en de passeerhavens worden voorzien van lage, vaste planten.

Kruising Wolversweg

Op het lange rechte stuk weg door het vroegere Wolferse Veld vormt de kruising met de Wolversweg een momentum. Het punt wordt geaccentueerd door de groene middenberm in de N825, die tevens bedoeld is om de oversteek voor fietsers veiliger te maken. Kruisende beplantingsstructuren lopen hier zo dicht mogelijk door naar de weg. Ook slimme signalering en verlichting kunnen hier bijdragen aan de herkenbaarheid en verkeersveiligheid.

3 Geesteren, oud hoevelandschap

Tussen de Kattenbeekdijk en de rotonde bij de Molenweg raakt de N825 aan het oude hoevelandschap van de buurtschap Geesteren. De weg kent een minder strak beloop en de kamers in het landschap zijn

kleiner en meer reliëfrijk. Streven is deze kleinschaligheid te herstellen door beplanting toe te voegen langs perceelsranden, paden en wegen en de erven steviger in de planten. De beplanting langs de N825 kan meer gevarieerd zijn, zodat de weg minder dominant aanwezig is in het oude landschap. Het laankarakter van de Molenweg en de Oude Nettelhorsterweg wordt naar de N825 toe versterkt. De ruimte van rotonde en het kunstwerk krijgen een eenduidige uitstraling (zie hoofdmomenten). Belangrijk is dat op enkele plaatsen het zicht op de molen van Geesteren wordt behouden. Door de beslotenheid van het hoevelandschap rond de grote es van Geesteren te versterken, wordt ook de weidsheid van de es weer beter beleefbaar.

4 Kattenbeek, natte natuurlandschap

Van het deel van de N825, dat in de jaren 90 opnieuw is aangelegd, voert het traject tussen de Molenweg en de Oude Diepenheimseweg door het dal van de Kattenbeek. Vooral langs de westzijde van de weg ligt natte natuur, die resteert van het oude beekdal. De watergang en de berm sloten langs de oostzijde liggen er nu kaal bij. Door de oevers aan de wegzijde en de tussenberm natuurlijker in te richten wordt de beleving van natte natuur versterkt (o.a. riet en wilgen). Voor de weggebruiker zal een meer besloten beeld ontstaan. Langs dit deel van de N825 komen dus geen bomenrijen langs de weg. Op enkele plekken worden coulissen haaks op de weg aangevuld met bomen in de waterkant dichters op de weg.

Passeerhaven voor landbouwverkeer

Er moet een passeerhaven worden aangelegd aan de kant van het kwetsbare natuurgebied van de Kattenbeek. De uitdaging is dit zo te doen dat bestaande natuurwaarden zo min mogelijk worden aangetast. Om het ruimtebeslag te beperken wordt langs de buitenzijde een houten geleiderail aangebracht, die op kan gaan in de begroeiing van het natte natuurgebied. De tussenberm krijgt een begroeiing met een rietachtig gras. De rijbaan van de passeerhaven wordt bestraat met grasbetonstenen, waarbij de rijlopers een dichte bestrating krijgen.

Oude Diepenheimseweg

De Oude Diepenheimseweg is één van de oudste doorgaande wegen in het gebied. Deze weg is voor de passant over de N825 beleefbaar doordat deze weg in een bocht over het viaduct gaat en door de bomenrijen langs de Oude Diepenheimseweg naar het viaduct toe aan te vullen. Deze bomen zorgen er ook voor dat de provinciale weg vanaf de oude weg zo min mogelijk aandacht trekt. Overhoeken in deze omgeving sluiten qua inrichting aan bij het natte natuurgebiedje van de Kattenbeek.

Ook voor het onderliggende landschap is dit een bijzonder punt. Mogelijk heeft hier vroeger een watermolen gestaan aan de Kattenbeek.

5 Overbiel/ Overberkel, essenlandschap

Tussen Oude Diepenheimseweg en de H.E.K.weg is de N825 in de jaren 90 aangelegd door het essenlandschap van de buurtschap Overbiel. De beelden van de weg ten noorden en ten zuiden van de watergang Twijggraven verschillen enigszins. Ten noorden van de Twijggraven is er oostelijk van de weg er uitzicht over de essen. Ten westen van de weg ligt het bedrijventerrein Overberkel. De N825 wordt op dit traject ter weerszijden begeleid door bomenrijen en ruige bermen. Op deze wijze wordt het zicht op de bedrijfsbebouwing vanaf het essenlandschap verzacht. Verdere vergroening van het bedrijventerrein kan hier ook aan bijdragen. Tussen de Twijggraven en de H.E.K.weg ligt de N825 wat verhoogd in het landschap. Het talud wordt aangezet met lage bloeiende struiken. Op dit traject komen geen bomen langs de weg, zodat het doorlopen van het landschap ter weerszijden van de weg beleefbaar blijft.

Passeerhaven voor landbouwverkeer

Ten oosten van het viaduct over de Oude Diepenheimseweg wordt een passeerhaven aangelegd. Ter hoogte van deze passeerhaven komt een nieuwe bomenrij, die aansluit op de bestaande bomenrij en op de bosschages bij het viaduct. De nieuwe bomen worden geplant op een vloeiende lijn.

Twijggraven

De Twijggraven is een watergang, die de N825 kruist op een punt waarop het landschap verandert. De houtsingel langs deze waterloop wordt aangevuld en vormt een coulisse, met daarin ter hoogte van de N825 een zo klein mogelijke opening, zodat duidelijk te ervaren is dat de N825 deze structuur kruist. De houtsingel scherm ook het zicht op bedrijfsbebouwing af. Over het schouwpad langs de Twijggraven wordt een wandelroute aangelegd, die de N825 kruist.

Hekweg

De driehoek tussen de N825, de Twijggraven en de Hekweg is nu nog wel landschappelijk, maar hierop rust een bedrijfsbestemming. De uitdaging is om deze ontwikkeling zo vorm te geven, dat er een compact bebouwd bedrijfserf ontstaat dat los ligt in het landschap. De nieuwe bebouwing kan door een bijzondere, hoogwaardige architectuur bijdragen aan de herkenbaarheid van het einde/begin

van de Nettelhorsterweg.

De afkorting H.E.K. verwijst naar de Hummelo-Enschedeese Kunstweg, die in 1856 ongeveer gelijktijdig met de Deventer Kunstweg in gebruik werd genomen. Kenmerkend aan de Hekweg zijn de lange rechtstanden en de laanbeplanting. Daarom wordt voorgesteld om waar mogelijk opnieuw bomenrijen langs de Hekweg te planten nabij de rotonde N825. Voorgesteld om te noorden van de rotonde een boomgroep te planten om het zicht over de es te ensceneren.

Wandelnetwerk en fietsnetwerk

De aanpassingen aan de N825 bieden tevens kansen voor versterken van de wandel- en fietsnetwerken rond de weg.

Fietsstructuur rond N825

Tussen de Goorseweg en de rotonde Molenweg ligt er westelijk langs de N825 een tweerichting fietspad. Dit pad heeft een functie als doorgaande utilitaire fietsverbinding tussen Lochem, Geesteren en Borculo. In het kader van het project N346 zal langs de zuidzijde van de Goorseweg een autoluw tweerichting fietspad worden aangelegd, waardoor tussen Lochem en de rotonde Molenweg een volledig autoluw fietspad ontstaat, dat alleen bij de Wengersteeg een weg van betekenis kruist. Op enkele plekken wordt het fietspad langs de N825 opgenomen in een partiële parallelweg, waarop ook gemotoriseerd bestemmingsverkeer is toegestaan.

Fietsen langs een drukke verkeersweg is voor fietsers niet altijd even aantrekkelijk. Ter hoogte van De Nettelhorst wordt het fietspad meer opgenomen in de beplantingsstructuren van het landgoed, waardoor het snelverkeer voor de fietser minder beleefbaar zal zijn. Ook op andere trajecten zal meer en dichtere beplanting in de berm ervoor zorgen dat de fietser meer “in het landschap” fietst en minder “langs de weg”. Belangrijke kruisingen voor fietsverkeer zijn de Broekstraat, de Wolversweg en de Molenweg. Op deze drie plekken wordt de weg voorzien van middenbermen, waardoor de fietser in twee stappen kan oversteken en het wegverkeer wordt geattendeerd op kruisende fietsers. Daarnaast wordt voorgesteld om de Oude Diepenheimseweg nabij de onderdoorgang een inrichting te geven, die illustreert dat dit een langzaam verkeersroute is, waar gemotoriseerd verkeer te gast is.

Wandelnetwerk De Nettelhorst

Het padennet door het landgoed De Nettelhorst wordt verbeterd, doordat men weer kan wandelen over de oorspronkelijke Lochemse Allee en vervolgens over een nieuw bruggetje over de Nettelhorsterlaak kan doorlopen naar de kasteelplaats. De wandeling rond de oude kasteelplaats wordt aantrekkelijker, doordat aan de kant

Referentiebeeld: bloemrijk grasland

Oever met riet

Referentiebeeld: Bomenrij met haag

Referentiebeeld: boomgroep

van de N825 de gracht en het bomencarré worden hersteld. Bij het nieuwe bruggetje kan men ook het schouwpad langs deze watergang nemen en wandelen richting Gelselaar. De oversteek van de N825 is hierbij een aandachtspunt. In de andere richting is er een wens om via de stuw bij het erf Blankvoort een pad aan te leggen naar de Tusselerdijk. Zo’n pad zou een grote meerwaarde hebben, omdat De Nettelhorst dan via de Keppellaan op wandelafstand komt van de kom van Lochem. Het zou ook een rustig alternatief zijn voor de wandeling langs de druk bereden Wengerssteeg.

6 **Wandelnetwerk Borculo-Geesteren**

De schouwpaden langs de Kattenbeek en de Twijggraven zijn schakels in het wandelnetwerk. Tussen de Oude Nettelhorsterweg en de Oude Diepenheimseweg kan door het natuurgebiedje een struinp pad worden aangelegd. Het pad langs de Kattenbeek over het bedrijventerrein Overberkel kan aantrekkelijker worden gemaakt en verbonden met het pad langs de Berkel. Voor werkers op het bedrijventerrein kan zo een mooi wandelommetje ontstaan. Aan de andere zijde van het bedrijventerrein biedt de Twijggraven soortgelijke kansen. Door het pad langs de beek te verbinden met het pad via het oude spoortracé ontstaan interessante wandelroutes naar de Berkel en het centrum van Borculo. In de andere richting kan men via het pad langs de Twijggraven naar Geesteren of Neede wandelen. De oversteek van de N825 is hierbij een aandachtspunt evenals de uitbreiding van het bedrijventerrein.

7 **Biodiversiteit en klimaat en gezondheid**

Dit landschapsplan zet in om toevoeging van beplanting langs de weg en in de omgeving daarvan. Voorgesteld wordt een groot aantal bomen toe te voegen en natuurvriendelijke inrichting van oevers en bermen. Beplanting legt CO2 vast en kan bijdragen aan verkoeling op hete dagen en het beperken van verdroging van de grond. Beplanting kan ook een bijdrage leveren aan het opnemen van fijn stof van verkeer en bedrijfsactiviteiten, maar zorgt anderzijds ook weer voor pollen en beestjes, die nadelig kunnen zijn voor de gezondheid. Om biodiversiteit te bevorderen, om het risico op plagen te verminderen en om periodes van extremere natheid of droogte aan te kunnen is het belangrijk een variëteit aan beplanting aan te brengen. Bij nieuwe bomenrijen wordt uitgegaan van een mix van boomsoorten, waarbij per deeltraject wel een samenhangend beeld moet ontstaan. Op het landgoed heeft het realiseren van monumentale alleeeën de voorrang. Ook het beheer is belangrijk. Bermen en slootkanten worden minimaal gemaaid. Alleen de paden worden regelmatig gemaaid. Bomenrijen

langs de weg worden aangevuld met een onderbegroeiing van struiken en op een aantal plekken komen hagen. Ook op dit punt wijkt het landgoed af. Hier wordt een meer verzorgd/ minder ruig beeld nagestreefd.

8 **Realisatie van het landschapsplan**

Voor realisatie van het plan moeten nog afspraken worden gemaakt.

Aan het volgende wordt gedacht:

- Beplanting in de lijn van de N825 (bomenrijen, bermbeplanting, natuuroevers..) -> Provincie
- Boomgroepen en bosjes (deels op privéterrein) -> Provincie/ gemeente?
- Coulistelandschap De Nettelhorst -> realisatie provincie/ beheer Twickel
- Bruggetje over de Nettelhorsterlaak + “poorten” de Nettelhorst ->Twickel
- Natuuroevers en beplanting en paden langs watergangen -> Waterschap Rijn IJssel
- Wandelpad naar Tusselerdijk -> waterschap Rijn IJssel + gemeente Lochem + Twickel
- Wandelpaden op Overberkel en door natuurgebiedje Kattenbeek -> gemeente Berkelland
- Beplanting langs gemeentelijke wegen en paden -> Gemeente Berkelland
- Inrichting omgeving kunstwerk Molenweg -> Gemeente Berkelland i.s.m. Slimste Weg
- Herinrichting Oude Diepenheimseweg + aankleding onderdoorgang -> Gemeente Berkelland i.s.m. Slimste Weg
- Beeldkwaliteitplan omgeving kruising Hekweg: -> gemeente Berkelland
- Beplanting op privéterrein: langs esrand, houtwallen, struweelhagen, bomenrijen, erfbeplanting etc. -> Stichting Slimsteweg/ Landschapsbeheer Gelderland... project “Nettelhorsterweg in het Groen” vergelijkbaar met Geesteren in het Groen.. provinciale subsidie?

De kaart van het landschapsplan

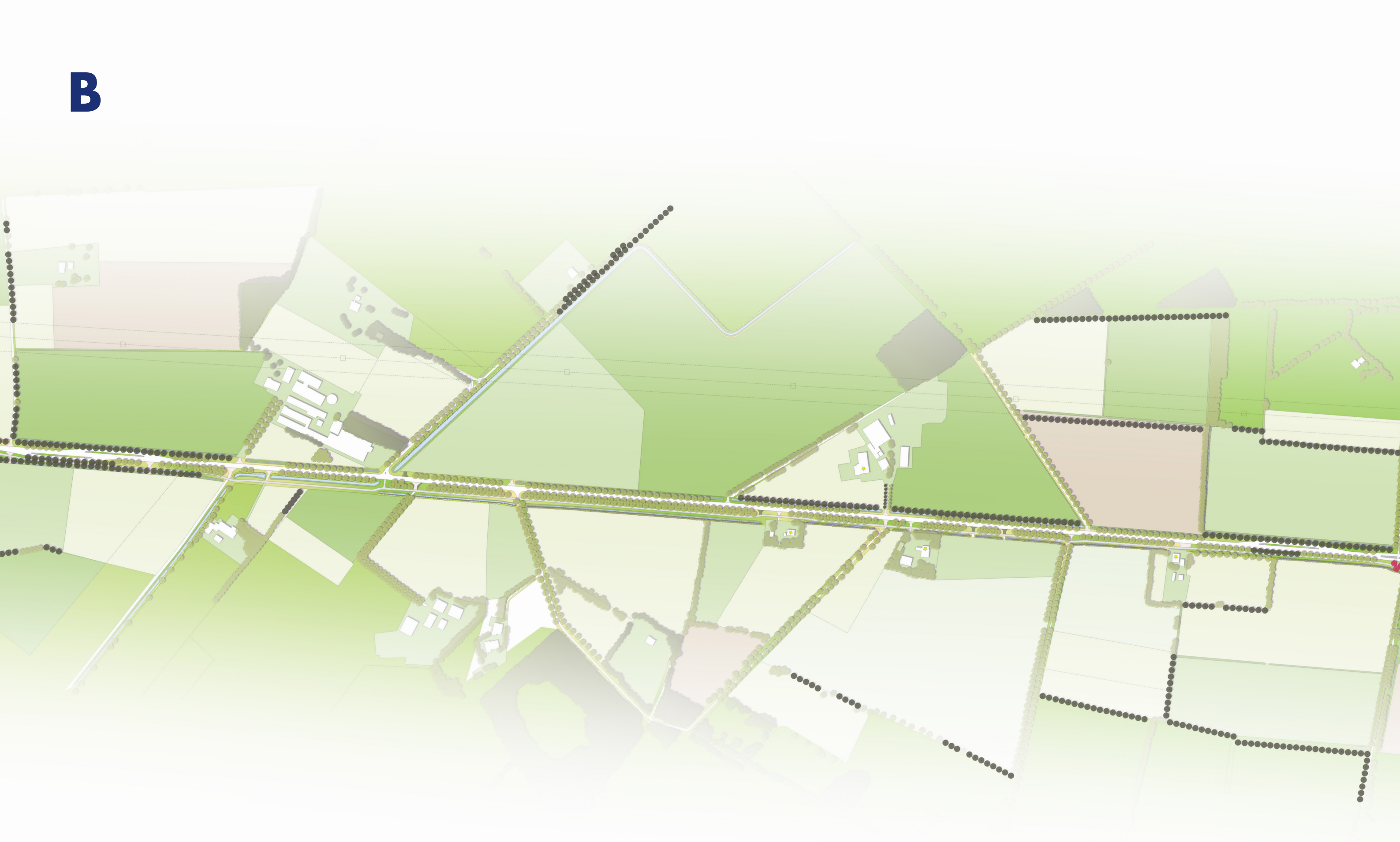
A

Legenda

B

Legenda

C

D

Bijlage

Kaart landschapvisie landgoed Twickel

Toponiemen

N825 en Nationaal landschap Graafschap

Het nationaal landschap van de Graafschap wordt in de Gelderse Omgevingsverordening gekenschetst als een mozaïek van bossen en weilanden. Kenmerkend worden genoemd de talrijke landgoederen, die als samenhangende ruimtelijke eenheden bestaan uit een statig huis, (oprij)lanen, historische tuin, bos, landerijen etc. Als ontwikkelingsdoelen gelden dat de Kernkwaliteiten per saldo en naar rato van de ingreep worden versterkt en dat de samenhang niet verloren gaat. De grens van het nationale landschap Graafschap ligt volgens de verbeelding van de Gelders Omgevingsverordening direct ten westen van de Nettelhorsterweg. De Omgevingsverordening geeft ook aan dat de kernkwaliteiten in hun regionale context moeten worden beschouwd. Dit landschapsplan zet daarom vooral in op de samenhang van het landschap ter weerszijden van de weg en het zichtbaar maken van de verschillen tussen landschapstypen, waar de N825 doorheen voert.

Landgoederenlandschap

Het noordelijk deel van de Nettelhorsterweg voert door het landgoederenlandschap van De Nettelhorst. Het oorspronkelijke hoofdhuis is hier in de 19de eeuw bewust getransformeerd in een ruïne, maar de aanleg is nog grotendeels intact. De N825 maakt gebruik van het lanenstelsel van het landgoed De Nettelhorst. De weg is hier dus onderdeel van het landgoederenlandschap, dat ook buiten de begrenzing van het nationale landschap doorloopt. In overleg met de eigenaar van het landgoed, Stichting Twickel, is ervoor gekozen om de oorspronkelijke aanleg van landgoed De Nettelhorst leidend te laten zijn voor de inpassing van dit deel van de N825. Om de noordelijke laan (Lochemse Allee) te kunnen behouden is een bypass aangelegd voor het gemotoriseerde verkeer met een nieuwe aansluiting op de Goorsegeweg. De oude laan heeft hier de functie van doorgaande fietsroute gekregen. Rondom de bypass is het kleinschalige coulisselandschap, dat hier was verdwenen, hersteld. Waar de N825 raakt aan de oude, carrévormige kasteelplaats worden de gracht en het bomenkader, die hier waren verdwenen, teruggebracht. Op die manier kan het landgoed ook door de passerende fietser en automobilist veel beter worden ervaren.

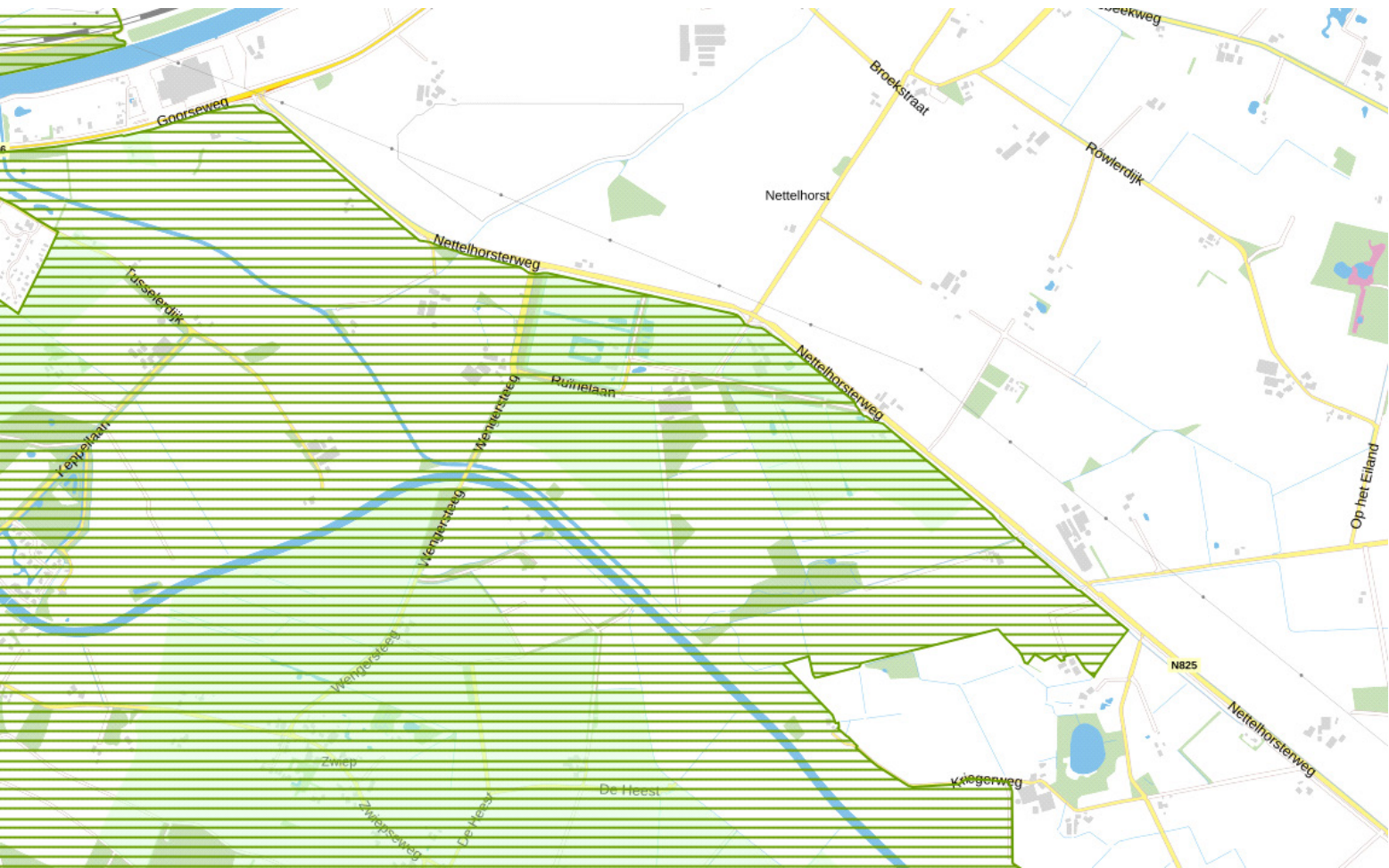
Jong ontginningslandschap

Zuidelijk van landgoed De Nettelhorst voert de N825 door het grootschalige, jonge ontginningslandschap van het Wolverse Veld. Dit jonge ontginningslandschap loopt oostelijk en zuidelijk buiten de begrenzing van het nationaal landschap door. De Nettelhorsterweg wordt hier van oudsher begeleid door lange, rechte, robuuste bomenrijen, die een belangrijke drager zijn van het landschapsbeeld. Die bomenrijen

waren door aanpassingen aan de weg en de aanleg van fietspaden minder robuust geworden. Dit landschapsplan voorziet in het versterken en aanvullen van de rechte bomenrijen langs de weg. Op plekken waar extra asfalt wordt aangelegd, zoals bij de passeerhavens, wordt een dubbele bomenrij aangeplant, zodat de landschapsstructuur t.o.v. de bredere weg in balans blijft.

Kansen voor natuur en particuliere terreinen

Bomenrijen, watergangen en bermsloten vormen met elkaar een doorlopende groen/waterstructuur langs de N825, die ook een functie heeft voor natuur en biodiversiteit. Dit moet bij de uitwerking van het landschapsplan in beplantings- en inrichtingsplannen verder uitgewerkt worden. Op de particuliere gronden grenzend aan de N825 zijn in de loop der tijd veel landschappelijke coulissen en erfbeplantingen verdwenen. Voor de particuliere terreinen zijn in het landschapsplan suggesties opgenomen voor nieuwe aanplant. Het bewonersinitiatief Slimste Weg wil dit met de gemeenten Lochem en Berkelland oppakken.

Themapkaart 3; Nationaal Landschap Graafschap

